

Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye

V. számú Szakmai Egységének szakmai programja

2023.

A szakmai programot a nevelőtestület 2023.03.08-án elfogadta.

Vörös Szilvia
szakmai egység vezető
(a nevelőtestület képviselőjeként)

Jeszán Csabáné
intézményvezető

Tartalomjegyzék:

I. V. számú Szakmai Egység	4
1. A szakmai egység neve, székhelye, telephelyei	4
2. Ellátandó célcsoport	4
3. A szakmai egység ellátási területe	5
3.1. Az ellátási terület jellemzői	5
4. Ellátás igénybevételének módja	6
5. Együttműködés	6
5.1. Intézményen kívüli	6
5.2. Intézményen belüli	7
6. Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja	7
7. Célok	7
7.1. A célok elérésének eszközei	8
7.2. A célok elérésének módszerei	9
7.2.1. A nevelés-gondozás szoros egysége	9
7.2.2. A személyes kapcsolatok, kötődések fontossága	9
7.2.3. Határok, keretek kialakítása	9
7.2.4. Egyéni bánásmód érvényesítése	100
7.2.5. A gyermeki jogok védelme, érdekvérvényesítése.....	100
7.2.6. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme.....	100
7.2.7. A gyermekek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése.....	111
7.2.8. Szabadidő hasznos eltöltése.....	11
8. Továbbképzések, szakmai igényesség	112
9. Nevelés	122
9.1. Nevelési célok.....	122
9.2. Nevelési feladatok	133
9.3. Nevelési módszerek	144
9.4. Nevelés szakaszai	144
9.5. A különleges szükségletű gyermekek nevelése, integrált elhelyezése a (normál)	155
gyermekotthonokban, lakásotthonokban	155
9.6. Speciális ellátást igénylő gyermekek nevelése a (normál) gyermekotthonokban,	
lakásotthonokban	166
10. A minőségbiztosítás elemei	177
11. Feltételek	19
11.1. Tárgyi feltételek	19
11.2. Személyi feltételek.....	19
11.3. Egyéni gondozási-nevelési tervek	200
11.4. Felvétel az otthonba	200
11.5. Elbocsátás az otthonból	211
II. Ellátási helyek	21
1. Az ellátási szervezet felépítése	21

2. A Gyermekotthon adottságai	22
2.1. A Gyermekotthon környezete, jellemzői	222
2.2. A Gyermekotthon tárgyi feltételei	223
2.3. Különleges szükségletű, 0-3 év közötti csecsemőket és kisgyermeket ellátó gyermekotthoni csoport/lakóegység	225
2.4. Célok.....	255
3. Alapelvek	27
4. Feladatok	27
4.1 Külső kapcsolati rendszer	28
5. Alkalmazott módszerek, jó gyakorlatok	29
5.1. Művészetterápia.....	29
5.2. Fejlesztőpedagógiai diagnosztikai és terápiás feladatok	30
5.3. Belső tanoda	30
6. Kulturális és szabadidős lehetőségek	31
6.1. Könyvtár	31
6.2. Színházi, zenei, kulturális programok	31
6.3. Drogprevenációs és bűnmegelőzési programok.....	31
6.4. Táborozások.....	31
6.5. Szabadidős lehetőségek	31
6.6. Sport, testedzés lehetőségei	32
7. Vallásgyakorlás, nemzeti és etnikai nevelés.....	32
7.1. Szabad vallásgyakorlás.....	32
7.2. Nemzeti nevelés.....	322
7.3. Nemzetiségi és etnikai kisebbségi nevelés	33
8. Jutalmazás, büntetés elvei.....	33
8.1. Jutalmazás elvei	33
8.2. Büntetés elvei	33
III. Mellékletek.....	3434

I. V. számú Szakmai Egység

1. A szakmai egység neve, székhelye, telephelyei

A Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye V. számú Szakmai Egységének működtetése a 7621 Pécs, Király utca 33. földszint 8. szám alatti székhelyű Központ által történik.

Az V. számú Szakmai Egység a Mandulafa Gyermekotthon Pécs, 7621 Pécs, Megye utca 24., részei:

- 1-es csoport (lakóegység)
- 2-es csoport (lakóegység)
- 3-as csoport (lakóegység)
- 4-es csoport (lakóegység)

2. Ellátandó célcsoport

A Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye V. sz. Szakmai Egysége baranyai lakóhellyel rendelkező, ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy nevelésbe vett gyermekek részére otthont nyújtó ellátást, illetve fiatal felnőttek részére utógondozói ellátást biztosít.

A bekerülő gyermekek és fiatalok a társadalom perifériájáról, szociális problémákkal küszködő családokból kerülnek ki. Már kicsi gyermekkorukban súlyos családi drámák, konfliktusok szenvedő részesei. Életük gyakori velejárója a hányattatottság, a szeretethiány, az érzelmi sivárság, az alacsony kulturális szint, agresszív légkör. Mindennapjaik része a kudarcélmények sorozata, a kisebbségi érzés. Az iskola verseny- és teljesítmény centrikus légkörében állandó tanulmányi nehézségekkel küszködnek, mivel a traumák okozta lelki terhek miatt kisebb a teljesítőkéességük a normál családban élő kortársaikhoz képest. A bekerülés okai közül a gyermekvédelmi törvény egyértelműen kizárja az anyagi problémákat, de a közvetlen okok a szülői bántalmazás, elhanyagolás legtöbbször mégis anyagi okokra vezethetők vissza. Amíg ezeket a körülményeket a család nem tudja megszüntetni, kevés a remény az alapvető, legfontosabb cél megvalósítására, a családba való visszagondozásra.

A Mandulafa Gyermekotthonba kerülő gyermekekről elmondható, hogy jellemzően a 12-17 év közötti korosztályból kerülnek ki, ezért a hozott problémák összeadódnak esetükben az erre a korcsoportra egyébként alapvetően is jellemző kamaszkori konfliktusos személyiség-fejlődési nehézségekkel.

3. A szakmai egység ellátási területe

- Gyermekotthoni ellátást biztosít Baranya Vármegye területéről érkező szakellátásban elhelyezett, nevelésbe vett, vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekeknek
- Utógondozói ellátást biztosít az ellátást Baranya Vármegye területén kérő, a jogszabályi előírásnak megfelelő nagykorú fiataloknak.

3.1. Az ellátási terület jellemzői

A Mandulafa Gyermekotthon ellátási területe Baranya Vármegye 10 járási gyámhatóságához tartozó 301 településre terjed ki. A vármegye lakossága Péccsel együtt 375 ezer fő. A vármegye aprófalvas településein magas a nemzetiségek aránya, ezen belül is meghatározott a roma lakosság jelenléte. Vármegyénk gazdasági nehézségeire utal, hogy az országos átlag fölötti a munkanélküliek aránya.

Bár az elmúlt években történt közútfejlesztések javították a térség külső megközelíthetőségének feltételeit, a rossz belső megközelíthetőség továbbra is hátrányosan érinti a vármegye gazdasági környezetét. Az aprófalvas településszerkezet miatt a gazdasági feltételek kedvezőtlenek más vármegyékhez képest, mindez pedig visszahat a belső megközelíthetőség problémájára (munkaerő mobilitása települések között, optimális közlekedésszervezés). Súlyosítja a helyzetet, hogy a kisvárosok (amelyek mikro-, vagy kistérségi centrumszereppel bírnak) gazdasági funkciója erőtlen, a helyben elérhető szolgáltatások-intézmények száma alacsony. Ezzel paralleltényező, hogy a vármegye lakosságának több mint fele az érdemi funkcionális szerepkörrel nem bíró községekben/kisközségekben él, ez pedig - a fent jelzett okok miatt - nehezíti a munkához/szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket.

A népesség korösszetétele igen kedvezőtlen. Az élve születések száma egyre jobban csökken, ugyanakkor nagyon erősen öregszik el a vármegye lakossága. A szociális szak- és alapellátásokra vonatkozó alapvető vármegyei jellemző, hogy az aprófalvas településszerkezet miatt a községekben nehezebb a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés; e problémát súlyosítja, hogy Baranya Vármegyében rendkívül magas a zsáktelepülések aránya (30%), mindez, pedig a települési közösség elzártságát konzerválja. Magas a külterületen élők száma is – ők csak nehezen férnek hozzá az oktatási, szociális, kereskedelmi, egészségügyi szolgáltatásokhoz.

A térségi szociális szolgáltatásszervezést is nehezítő tényező, hogy egyre csökken a kistelepülések népességmegtartó ereje. Ennek oka, hogy főleg a fiatalabb korosztály tagjai a városias területekre, fejlettebb országrészekbe költöznek a jobb megélhetés reményében, míg helyüket a szegényebb, idősebb, kiszolgáltatottabb társadalmi csoportok veszik át. Ez a belső mobilizálódás ugyanakkor egyre nehezebb kihívások elé állítja a szociális, gyermekvédelmi ellátórendszert, hiszen a településeken az egyébként is nehezen hozzáférhető szolgáltatásokra egyre több rászoruló jut.

Jelentős társadalmi (és gazdaságszerkezeti) kihívást indukál a vármegye tartósan kedvezőtlen foglalkoztatottsági helyzete, nagy az álláskereső (gazdaságilag aktív népességhez viszonyított) aránya (16%).

4. Ellátás igénybevételének módja

A gyermekotthoni szervezeti egységben működő gondozási hely befogadja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy nevelésbe vett gyermekeket, illetve azokat a fiatal felnőtteket, akiknek utógondozói ellátását - a működtető hozzájárulásával - a gyámhatóság elrendelte.

5. Együtműködés

5.1. Intézményen kívüli

Iskola: A lakóegység nevelője, esetleg a megbízott gyermekfelügyelő részt vesz az iskolai rendezvényeken (pl.: szülői értekezlet, fogadóóra). Szükség szerint egyéni megbeszélést folytat a gyermek beilleszkedéséről, tanulmányi munkájáról, magatartásáról, a gyermeket segítő, összehangolt pedagógiai módszerekről stb. A lakóegységek dolgozói segítséget nyújtanak az iskolai kirándulások lebonyolításában, egyéb rendezvények szervezésében is. Szoros, folyamatos kapcsolatra, együttműködésre törekszünk a gyermekek tanáraival, osztályfőnökeivel, szívesen fogadjuk őket "családlátogatásokon". A gyermekek oktatási intézményeinek ünnepein, kulturális programjain részt veszünk: farsangon, anyák napján, ballagáson, szalagavatón, tanévnyitón, tanévzárón, pályaválasztási tanácsadáson.

Gyámhatóság: A lakóegység nevelője együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, vele egyeztetve szükség esetén felkeresi a gyámhivatalt a gyermekekkel kapcsolatos kérdések megbeszélése ügyében. A gyermek és a hozzátartozók kapcsolattartásának alakulásáról a lakóegység írásban tájékoztatja a gyámhatóságot.

OGYSZ: A szakmai egységben nevelkedő gyermekek törvényes képviselőjét az OGYSZ által működtetett gyermekvédelmi gyámi hálózat munkatársai látják el, ezért szükséges a hatékony és naprakész információcsere a gyermekeink teljes körű ellátása érdekében. Az OGYSZ egyéb szervezeti egységeivel (elhelyezési csoport, szakértői bizottság, nyilvántartás) is lényeges a szoros együttműködés a hatékony szakmai munka érdekében.

Egyéb: Szakmai látogatóknak, érdeklődőknek bemutatjuk a gyermekotthon belső életét, működését,

a települési intézményekkel jó kapcsolatot ápolunk (önkormányzatok, háziorvosi, védőnői szolgálatok, rendőrkapitányságok, területileg illetékes gyámhivatalok, gyermekjóléti és családsegítő szolgálatok, civil szervezetek). A célok teljesítése érdekében, kiemelten az utógondozói ellátottak esetében fontos feladat a település munkaerő-piaci intézményeivel és szervezeteivel való együttműködés is.

A szomszédokkal jó kapcsolatot alakítunk ki. A gyermekek az együttélés szabályait tiszteletben tartva fogadhatják barátaikat, de megóvjuk őket a felületes ismerősök önző közeledéseitől.

5.2. Intézményen belüli

A szakmai egységen belül evidencia a munkatársak közötti harmonikus együttműködés, a szakmai vezető koordinálása mellett a hatékony nevelési feladatvégzés érdekében szorosan együttműködnek a fejlesztő pedagógus, pszichológus és a lakóegységek nevelői közösségei. Az intézményen belüli, de a szakmai egységen kívüli kapcsolatok közül fontos kiemelni a gazdasági csoporttal, az üzemeltetési csoporttal és a munkaügyi csoporttal való folyamatos, azonnali információcserén alapuló jó szakmai együttműködést.

6. Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

Szoros kapcsolatot tartunk fenn a gyermekek oktatási intézményeivel, a helyi család- és gyermekjóléti szolgálatokkal/központokkal, az egészségügyi intézményekkel, központokkal és más helyi, a gyermekek fejlődését elősegítő szervezetekkel, egyházakkal. Ezen intézményekben dolgozók részére mindig lehetővé tesszük, hogy látogatásaikkal közvetlenül is bepillantassanak a lakásotthonok életébe.

A lakásotthonok szolgáltatásairól tájékozódhat minden érdeklődő az intézmény honlapján (www.bmgyk.hu) is.

7. Célok

A gyermekotthoni elhelyezés célja, a jogszabályban lefektetettekkel összhangban, hogy a gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődjék. Személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzon. Képessé váljon a vérszerinti családjába visszailleszkedni, valamint az önálló életvitelre és a társadalmi beilleszkedésre. Ezen túl, legfontosabb célunk kell, hogy legyen az, ami az emberi létezésnek, az emberi cselekedeteknek is a célja: a boldogság elérése, megtanulása.

Az itt élő gyermekek tanult tehetetlenségét kell felszámolnunk, hozzá kell segítenünk őket a nevelés során a boldogság átéléséhez, a mindennapi élet öröméhez.

7.1. A célok elérésének eszközei

Teljes körű ellátás

Teljes körű ellátás keretén belül a jogszabályban előírtakon felül a legfontosabb feladatunk a gyermek fizikai szükségleteinek kielégítése, valamint a megfelelő érzelmi, szellemi és erkölcsi környezet megteremtése. Megmutatni a lehetőséget, felkelteni az igényt a gyermekekben, egy teljesebb, a társadalom által elfogadott életforma iránt.

Iskola, tanulás

Elsődleges feladat a hozzánk kerülő gyermekek megfelelő beiskolázása a különböző oktatási intézményekbe. A gondozottak közül sokan az iskolai teljesítményt befolyásoló képességekben elmaradott, iskolai sikertelenség miatti kudarcok sorozatát átélt tanulók. A leírt hátrányok leküzdése tudatos munkát, jó nevelő-gyermek kapcsolatot igényel. A fejlesztő pedagógus, pszichológus segítségét, az iskolák felzárkóztató tevékenységével is igyekszünk összehangolni. Fontos a délutáni tanórák megléte, a kontroll. Személyes kapcsolatokkal, iskola-látogatásokkal, szülői értekezleteken való részvétellel, és az iskolai ifjúságvédelmi felelősök otthonainkba való meghívásával próbáljuk elérni a nevelésbe vett gyermekekkel szembeni esetleges előítéletek oldását. Pályaválasztásnál, továbbtanulásnál közösen, a gyermek képességeit, érdeklődését figyelembe véve keressük a legmegfelelőbb megoldásokat. Lehetőség szerint több alternatívát próbálunk felkínálni.

Önálló életre nevelés

A nevelési elveinkből adódóan a gyermekeket már a bekerüléstől kezdve bevonjuk a napi feladatok ellátásába. Segítő szakemberekkel, fórumokkal, ismeretterjesztő előadásokkal nyújtunk segítséget az önellátás, a gazdálkodás, a párkapcsolat, család tekintetében. A hivatalos ügyek intézése, álláskereséssel összefüggő feladatok mind fontos részei a tényleges önállóságnak.

Utógondozás

Amennyiben a gyermek körülményei indokolják, és a férőhely rendelkezésre áll, a gyermeket otthon - a jogszabályban meghatározottak szerint - utógondozói ellátást nyújthat a fiatal felnőtt számára.

7.2. A célok elérésének módszerei

7.2.1. A nevelés-gondozás szoros egysége

A nevelés-gondozás folyamata elválaszthatatlan egymástól. Miközben gondoskodunk a gyermekről, egyben neveljük is, és ez fordítva is igaz. Ezért a napi tevékenységek során a nevelők nem csak törődést, odafigyelést kell, hogy nyújtsanak, hanem meg kell nyerniük a gyermeket. Ki kell alakítaniuk benne azt a kötelességtudatot, hogy nevelőjével-gondozójával együttműködjön. Ez a nevelőmunka a kölcsönösségen alapszik, mind a nevelők, mind a nevelő-gyermek relációjában. Ezért fontos az alapelvek pontos megfogalmazása, ami alapján megvalósulhat a gyakorlat. Ezek az alapelvek a következők:

- demokratizmus elve,
- az otthonosság megteremtésének elve,
- a közösségi támogatással nevelés elve.

7.2.2. A személyes kapcsolatok, kötődések fontossága

Fontosnak tartjuk az érzelmi illeszkedésen alapuló személyes kötődést, mert ennek hiánya esetén a gyermekek nem tudnak önmagukban megerősödni, felnőve pedig képtelenek lesznek a másik ember érzelmeit átérezni. Az ilyen emberek aztán képtelenek lesznek megfelelően kötődni a másik emberhez, ugyanakkor nem tudnak autonóm felnőtté sem válni. Önállótlanná válnak, sodródni az élet minden területén. Ezért rendkívül fontos, hogy még a kamaszok esetén is alakuljon ki személyes kötődés köztük és gondozóik között.

Éppen ezért törekszünk rá, hogy a kapcsolatok a dolgozók és a gondozottak között barátságosak, őszinték legyenek. Megvalósításához szükséges, hogy a dolgozók alkalmas, értő és érző lelkű, kreatív, rugalmas és hiteles személyiségek legyenek. Következésképpen viselkedjenek, és modellt nyújtsanak az elvárt magatartást illetően. Ugyanakkor mindig legyenek tudatában annak, hogy ők a felelősségteljes felnőttek, nevelők. Itt is fontos az ide vonatkozó alapelvek érvényesítése, úgy mint:

- elfogadás elve,
- egyéni különbség figyelembevételének elve,
- kooperáció elve,
- nyitottság elve.

7.2.3. Határok, keretek kialakítása

A gondozottak számára fontos, hogy egyértelműen meghatározott és érthető jogokat, kötelességeket, lehetőségeket és elvárásokat fogalmazzunk meg, mint elsődleges szabályokat. Ennek megfelelően vonjuk be a szabályok kialakításába, a házirend elkészítésébe a gyermekeket.

Ügyeljünk arra, hogy a szabály van a gondozottért, nem pedig a gondozott a szabályért. Azaz adott esetekben szükséges felismernünk, hogy vannak kivételek, másodlagos szabályok, amelyek okát és indokoltságát mindenkinben tudatosítani kell. A gyermekek biztonsági és szabadsági fokát éppen azok a határok tágítják, amiket elfogadtak, és áttekinthető keretet biztosítanak számukra.

7.2.4. Egyéni bánásmód érvényesítése

A nevelés során figyelembe vesszük a gyermek aktuális személyiségállapotát, megismerjük az újonnan bekerülő gyermek addigi életét, és csak ezek ismeretében fogalmazzuk meg az elvárás-rendszert az egyéni gondozási-nevelési tervben. Ugyan az alapvető szabályrendszernek minden gyermek számára a következetesség és egyenlőség elvének tiszteletben tartására való tekintettel azonosnak kell lennie, mégis igyekszünk toleránsak maradni és szem előtt tartani, hogy a normakövető magatartás minden gyermek számára más-más szinten áll.

7.2.5. A gyermeki jogok védelme, érdekérvényesítése

A lakóegységek havonta tartanak gyermekfórumot, ahol a mindennapok során felmerült problémákat, igényeket, lehetőségeket vitatják meg a gyermekek és a felnőttek.

A lakóegységekben élő gyermekek érdekeik képviselőjére intézményi szinten gyermekönkormányzatot hozhatnak létre, melybe a szakmai egység is delegál tagokat.

A gyermekönkormányzat célja sokrétű; érdekképviselőt lát el, a gyermekotthon életével kapcsolatban vélemény nyilvánít, programszervezésben vesz részt, és segít a gondozottak közötti konfliktusos ügyek megoldásában. Célunk volt, hogy már a serdülőkorú gyermekek is minél nagyobb mértékben váljanak saját életük irányítójává. Bontakozzon ki a demokratikus szemléletük, a gyermekek legyenek tisztában jogaikkal és kötelezettségeikkel. A működésére a lehetőségek adottak, amíg azonban a gyermekek ebben nem motiváltak, gyermekönkormányzat alakítására nem kötelezhetők.

Ugyanezt a célt valósítja meg az Érdekképviselői Fórumban való aktív részvétel, ahová a gyermekek köréből delegált két tag személyére a gyermekönkormányzat hiányában a nevelőtestület tesz javaslatot. Az Érdekképviselői Fórum működése meghatározott keretek között, intézményi szinten zajlik.

7.2.6. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az ellátásban részesülő gyermekek mellett természetesen a nevelésüket, gondozásukat végző munkatársak jogainak védelme is alapvető fontosságú. A munkatársak az őket ért jogsérelmek esetén panasszal fordulhatnak közvetlen feletteseikhez, illetve ennek eredménytelensége esetén az organogram szerint meghatározott felsőbb-vezető beosztású kollégához. A jogaik érvényesítésének

érdekében csatlakozhatnak az intézményben működő pedagógus szakszervezeti alapszervezethez, illetve részt vehetnek annak munkájában, kérhetik az általuk biztosított jogsegély lehetőségét.

7.2.7. A gyermekek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése

Feladatunk megkeresni minden hozzánk került gyermek erősségeit, legyenek azok a tanulás, a házimunka, vagy az élet bármely más területén, és ezeket kell fejlesztenünk. A gyermek számára olyan követelményszintet próbálunk felállítani, melyet saját erőfeszítései árán képes teljesíteni.

A bekerülő gyermekek többségének énképe igen negatív, kifejezetten „rossz gyereknek” tartják magukat. Fontos feladat segítenünk reális önértékelésük kialakulását, hogy felismerjék saját értékeiket, fejlesztésre szoruló gyenge pontjaikat. Ez az első lépés a reális jövőképük kialakulásához, a helyes pályaorientáció megtalálásához.

Beszélnünk kell a higiénias szabályok és az egészségre nevelés problémaköréről. A bekerülő gyermekek egy részénél el kell érniük a rendszeres tisztálkodás szokásának kialakítását, az életkorának megfelelő testi ápoltságot. Felvilágosító munkával igyekszünk kialakítani az egészség megóvását, megelőzni a betegségeket. A dohányzás általános probléma és konfliktusforrás a gyermekotthonban, amit mennyiségi és időbeli korlátok felállításával tudunk valamelyest visszaszorítani.

A kamaszok egyik központi kérdése a szerelem, a szexualitás. Mivel ezek intim kérdések, meg kell teremtenünk az alkalmat a beszélgetésekre. Gondot jelent, hogy a bekerült gyermekek nagy részénél a „párkapcsolat” egy kapaszkodási lehetőséget jelent elsősorban, a szexualitással pedig szeretetéttségüket kompenzálják. Felvilágosító tevékenységgel, a fogamzásgátlás lehetőségeivel próbáljuk megóvni a gyermekeket elsősorban a nem kívánt terhességtől, és a párkapcsolati kudarcoktól.

7.2.8. Szabadidő hasznos eltöltése

A szabadidő megszervezése, jó programok kitalálása, mind egységszinten, mind intézményi szinten sokoldalúan történik. A részvételre viszont sokszor nehéz motiválni a kamaszkorú gyermekeket, ennek ellenére, a programokon általában jól érzik magukat. Vannak hagyományos, évről-évre megrendezett programjaink: a gyereknapi, közös kirándulások, busójárás, nyári nyaralások. A gyerekek közül sokan járnak különböző edzésekre, vannak sikereik az adott sportágakban.

8. Továbbképzések, szakmai igényesség

A gyermekvédelmi munkában való részvétel alapvetően hivatástudatot feltételez, ám e hivatástudat

hiányában is végezhető hatékony munka, ha az megfelelő szakmai felkészültséggel, és e felkészültségnek megfelelő tevékenységgel párosul. A hivatástudat nem elvárás, viszont a folyamatos megújulásra kész szakmai munkavégzés igen.

Céljaink megvalósításának fontos feltétele a kollégák minél célirányosabb felkészültsége. Az egységes szemlélet kialakítása, egyfajta szociális érzékenység és nyitottság. Ezért folyamatosan külső és belső képzéseken veszünk részt minél nagyobb számban, minél szélesebb körben. Konfliktuskezelési technikák elsajátítása, kommunikációs tréningeken való részvétel, szupervíziók mind a hatékonyságot segítik elő.

A szakmai munkánk sikerességét sosem az egyes kollégák, hanem a csapatmunka egységessége nyújtotta, ezért szükségesnek tartjuk a csapatépítő tréningeket, amik segítenek a kiégés elkerülésében is.

9. Nevelés

9.1. Nevelési célok

A nevelés bonyolult, összetett folyamat, melyben az irányított gyermeki tevékenységrendszer fejleszti a gyermek képességeit. A nevelési hatások eredményeképpen kialakul értékrendszere, személyisége, amelyek eligazítóak számára az egyéni és társadalmi feladatok megoldásában. A nevelés tudatos, tervszerű és szervezett. E folyamatban meghatározó a nevelő és a nevelt kapcsolata, mely az eredményesség egyik alapfeltétele is. A nevelés folyamatos tevékenység, melynek során feladatunk a társadalom által elfogadott normák, egyetemes értékek közvetítése.

Célunk:

A nevelés fejlesztő hatása által az egyén képességeinek kibontakoztatása. E fejlesztő folyamat akkor eredményes, ha valódi tevékenységekhez kötött. A gyermeki egyéniség kialakításához csak egyéni úton, egyéni követelményekkel és tevékenységformákkal juthatunk. Ez azonban csak akkor lehet sikeres, ha nevelésünk:

- teret ad a színes, sokoldalú gyermekotthoni életnek, tanulásnak, játéknak, munkának;
- fejleszti a gyermekek önismeretét, együttműködési készségét;
- hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Minél inkább átszövi a közösség a gyermekek tevékenységének különféle formáit, annál erősebb a közösség személyiségformáló hatása. Közösségalkotó tényező a közös érdeken alapuló közös tevékenység. Ebben a munkaformában tudnak hatni olyan nevelési feladatok, mint az aktivitás, öntevékenység, segítőkészség, önkontroll, tolerancia, egymásért érzett felelősség.

Közös munka által fejlődik az egyén, s az egyén fejlődése a közösség fejlődését is jelenti. A gyermekek megtalálják helyüket és azokat a társaikat, akikkel együtt tudnak játszani, tanulni, munkálkodni. Önállóbbak és magabiztosabbak lesznek. Megtanulnak együttműködni, odafigyelni társaikra, tapintatosan segíteni egymásnak, toleránsnak és figyelmesnek lenni egymással szemben. Segítsük elő a gyermekek harmonikus kapcsolatának kialakulását a természeti és társadalmi környezettel. Értsék meg a körülöttük zajló természeti, társadalmi jelenségeket. Ismerjék meg és alkalmazzák a társadalmi magatartás normáit. Legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt, becsüljék meg ezeket. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Kommunikációs kultúrájuk középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének képességei álljanak.

Az új információs környezetben eligazodásra képes, és azt kritikai módon használó fiatalokat neveljünk, fejlesszük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Sajátítsák el azokat a módszereket, amelyekkel képessé válnak az önálló tanulásra, munkavégzésre.

Egyre inkább váljanak képessé esztétikai tevékenységeik önálló elemzésére, értékelésére. Alakuljon ki bennük az igény a környezetük állandó szépítésére, a környezetben található esztétikum megóvására.

9.2. Nevelési feladatok

Az előzőekben megfogalmazott célok eléréséhez, magvalósulásához feladataink a következők:

- olyan feladatokat tűzzünk ki, melyek kapcsolódnak a mindennapi élethez, és kihívást jelentenek a gyermekek számára;
- biztosítsuk, hogy a gyermekek munkájában folyamatos legyen a fejlődés;
- segítsük elő a tanulási tapasztalatok sokféleségét, adjuk meg nekik a választás lehetőségét;
- pótoljuk az otthont, biztosítsuk az otthonosságot, az érzelmi védettséget, neveljük a gyermekeket családi életre;
- teremtsünk pozitív légkört, támasszunk egyéni, képességeiknek megfelelő elvárásokat, fokozzuk teljesítményüket;
- ismerjük el erőfeszítéseiket, teljesítményeiket, megközelítésünk legyen következetes;
- a tanulás megkönnyítésére szervezzük meg a pihenést, a szabadidő hasznos eltöltését;
- bátorítsuk a gyermekeket közös tevékenységekre, együttműködésre;
- kísérjük figyelemmel fejlődésüket, biztosítsuk a rendszeres visszacsatolást;
- alakítsuk magatartás- és beszédkultúrájukat;
- alakítsuk ki a közösségben éléshez, a kulturált viselkedéshez szükséges magatartásformákat;

- tárgítsuk érdeklődésüket, ugyanakkor pótoljuk tapasztalatszerzési hiányaikat;
- végezzünk hátránykompenzációt és tehetséggondozást;
- segítsük őket önállóságuk, öntevékenységük kialakításában;
- készítsük fel a gyermekeket önálló életvitelre, a társadalomba való beilleszkedésre;
- szervezzünk, és vegyünk részt önmegvalósulást segítő rendezvényeken;
- adjunk egyéni információkat.

9.3. Nevelési módszerek

Megfigyelés, az ezt követő megbeszélés hasznos információkkal szolgálhat a gyermekotthonban dolgozóknak, és a megfigyelt személynek is.

Szupervízió, vagyis strukturált megfigyelés, tervezéssel, megfigyeléssel és értékelő beszélgetéssel. Munkatársi felkészítés, mely egyes problémák megoldására irányul, s amelynek során az egyik fél segíti a másikat a problémamegoldásban.

Segítségadás, mely lehet egyéni segítség, és tevékenységirányító segítség.

Csoportalakítás, feladatok megoldása csoportokban.

Álláspont kialakítása, érvek, ellenérvek megvitatása.

Megbeszélés.

Ismeretközlés.

Mozaik módszer. Egy nagyobb feladat során egyének vagy csoportok között kiosztjuk a részfeladatokat, mely végeztével megosztják egymás között ötleteiket, átadják tapasztalataikat.

Egyéb alkalmazott módszerek: tapasztalás, mintaadás, motiválás, szoktatás, következetesség, fokozatosság, tevékenykedtetés, magyarázat, értékelés

9.4. Nevelés szakaszai

- tájékozódás és megismerés,
- az új elem megismertetése, elfogadására motiválás,
- konkrét követelmények, elvárások megfogalmazása, megbeszélése,
- együtt tevékenykedés, a tevékenység elfogadtatása,
- önálló tevékenykedtetés, a sikerélmény biztosítása,
- a tevékenység figyelemmel kísérése, szükség esetén korrigálása, visszacsatolása,
- az ismert, a megtanult, begyakorolt elemek „felszínen tartása” mellett tájékozódás és megismerés.

A gyermekotthonban dolgozók munkája a gyermekotthoni nevelő, fejlesztő munka szerves része, hiszen a gyermekekkel közvetlenül érintkeznek, közreműködnek gondozásukban, szokásaik kialakításában, s közben hatást gyakorolnak személyiségfejlődésükre. Mindennapjaik során fontos megfigyeléseket tehetnek közvetlen mintát nyújtó viselkedésükkel, munkájukkal a gyermekek

életkorát és élethelyzetét figyelembe vevő elvárásaikkal nélkülözhetetlen segítőtársak. Ahhoz, hogy a gyermekek teljesítménye, fejlődése eredményesebb legyen, szükséges egy belső motiváló erő, melyet a megbecsülés, a szeretet hoz létre. E felelősségteljes, stabil szeretetkapcsolat a gyermekotthon bármely dolgozójával kialakulhat, elősegítheti a gyermek személyiségének harmonikus fejlődését. Ez a munka legyen egy szorosabb csapatmunka, mivel egymástól elszigetelten nem lehet tartós eredményeket elérni.

9.5. A különleges szükségletű gyermekek nevelése, integrált elhelyezése a (normál) gyermekotthonokban, lakásotthonokban

A tanulási és értelmi akadályozottság elsősorban az értelmi fejlődés eltéréseiben mutatkozik meg, de a személyiség egészét befolyásolja. Különböző súlyosságú állapotait előidézhetik az idegrendszer károsodásai, vagy a fejlődést erősen gátló környezeti hatások. Ezek egyik legjellemzőbb tünete a gyermek fejlődésének lelassulása. Ennek az elmaradásnak a kompenzálása érdekében eltérő a nevelési-fejlesztési folyamat is.

Különleges szükségletű gyermekek nevelése, fejlesztése:

Eszközök:

- elhelyezési javaslat és elhelyezési terv,
- szakértői vélemény megismerése,
- szükséges eszközök, oktatási intézmény megkeresése.

Módszerek:

- egyéni bánásmód,
- empátián alapuló nevelés,
- személyes fejlesztés biztosítása szakemberek segítségével,
- kétszintű következetesség,
- pozitív hit,
- lakásotthoni, gyermekotthoni közösség toleráns, elfogadó, támogató magatartása,
- szükség esetén egyéni tanrend.

Ezen eszközök és módszerek alkalmazása eredményes lehet a normál otthonokban való integrált elhelyezés esetében is az alábbi szempontok figyelembevételével, illetve a szükséges feltételek biztosítása esetén.

A normál otthonokban történő együttnevelés minden esetben egyéni döntést, esetenként egyéni felkészülést igényel. Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a

következőkre:

- A különleges szükségletű gyermeknek meg kell kapnia mindazon egyéni fejlesztést, amelyre állapotából fakadóan szüksége van (habilitációs, rehabilitációs fejlesztés, felzárkóztató, illetve tehetséggondozó foglalkozások). Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fejlesztőpedagógusok tervszerű tevékenysége, az iskolák részéről történő folyamatos tanácsadás nyújthat segítséget.
- A különleges szükségletű gyermekek számára biztosítani kell azokat a feltételeket (ellátást, segédeszközöket, taneszközöket), amelyek használata életvitelükhöz, egyéni testi, szellemi fejlődésükhöz, tanulmányaik folytatásához szükségesek. Ezen eszközök használatát számukra és nevelőik számára is meg kell tanítani.

Integrációjuk feltételei:

- Lehetőség és szükség szerint a családtagok részéről is egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre, és a gyermek intenzív támogatására.
- Az iskola, és lehetőség szerint az otthonok részéről is a speciális módszertanban jártas pedagógus.
- Jól előkészített, ütemezett fejlesztési terv; speciális eszközök, speciális módszerek és megfelelő környezet.
- A befogadó gyermekcsoport felkészítése, pozitív hozzáállása.
- A különleges szükségletű gyermek legyen elégedett a gyermekotthoni és iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát.

Az életkoruk miatt különleges szükségletű gyermekek nevelésének, gondozásának speciális szempontjai a későbbiekben szerepelnek.

9.6. Speciális ellátást igénylő gyermekek nevelése a (normál) gyermekotthonokban, lakásotthonokban

A speciális szükségletű gyermekek részére alapvetően a speciális gyermekotthonok biztosítanak szükségleteiknek megfelelő ellátást. Férőhely hiányában azonban sok esetben az ún. normál profilú gyermekotthonok, lakásotthonok feladata gondozásuk, nevelésük.

A gyermekotthonokba, lakásotthonokba kerülő gyermekek egyre nagyobb hányada serdülőkorú, átlagosan 15-16 éves. Többségük súlyos magatartásproblémákkal küzd, vagyis viselkedésük az életkoruknak megfelelő szociális elvárástól való nagymértékű eltérése, messze meghaladja a serdülőkori lázadás vagy gyermek-csínytevés mértékét. A súlyos disszociális tüneteket mutató gyermekek speciális ellátást igényelnek, melynek feltételei elsősorban speciális gyermekotthonban biztosíthatók. Jelenleg a súlyos pszichés, valamint a súlyos disszociális tüneteket mutató, és a

pszichoaktív szert használó gyermekek elhelyezésére csak korlátozott lehetőség nyílik, elkerülhetetlen, hogy speciális szükségletű gyermek gondozási helye, ha időszakosan is, de nem szakspecifikus lakásotthon, vagy gyermekotthon legyen.

A lakásotthon, gyermekotthon feladatai ebben az esetben:

- a rendelkezésre álló szakmai team (nevelő, pszichológus, fejlesztőpedagógus) fokozottan tervszerű együttműködése szükséges,
- a gyermekek napi életében határozott rendszer legyen, mely során biztosítani kell az egyéni szükségletek szerinti testmozgást, kreatív foglalkozásokat, kulturális programokat,
- folyamatos és intenzív kapcsolattartás szükséges a vérszerinti családdal.

Azt azonban ki kell mondanunk, hogy a speciális szükségletű gyermekek nevelése hosszabb távon nem megoldott a lakásotthonokban, romboló hatása van a közösségre. Együttműködve a szakértői bizottsággal és a gyámhatóságokkal a mielőbbi, szükségleteknek megfelelő gondozási helyen történő elhelyezés szolgálja leginkább a gyermek érdekeit.

10. A minőségbiztosítás elemei

- a gyermekotthon munkatársainak felkészítő gyakorlaton kell részt venniük a munkába állás előtt;
- a gyermekotthon dolgozói havonta megbeszélést tartanak, az aktuális feladatokon túl foglalkoznak a már megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, másfelől az esetek várható következményeire való felkészüléssel;
- a gyermekotthon dolgozói részt vesznek a Központ által szervezett továbbképzéseken;
- a gyermekotthonban dolgozó nevelők havonta egységértekezleten vesznek részt, ahol az egységvezető irányításával bővítik, aktualizálják szakmai ismereteiket, esetmegbeszélést tartanak;
- szükség esetén az egység pszichológusa szupervíziót tart a gyermekotthon dolgozóinak.

A gyermekotthoni munka a személyes kapcsolatokra épül, a gyermekvédelmi szakember a személyiségével dolgozik. A lélektelen, ritualizált munkavégzés ellen, és a kiégés megelőzése érdekében folyamatosan tenni kell.

A szolgáltatást nyújtó szakemberek továbbképzési kötelezettségének teljesítése érdekében a munkáltató középtávú és éves képzési tervet készít, amelyben ütemezi a kötelező kredit pontok megszerzésének lehetőségeit a továbbképzési cikluson belül. Ennek keretében a szakemberek tanfolyamokon (saját és külső szervezésű), konferenciákon, tapasztalatcseréken, tanulmányi kiránduláson vesznek részt. Törekszünk arra, hogy az egyes munkakörök betöltésekor szakképzett dolgozót alkalmazzunk. Aki mégsem rendelkezik az előírt szakképesítéssel, azon dolgozó

nyilatkozatban vállalja az előírt szakképesítés megszerzését a munkáltató által meghatározott határidőn belül. Valamennyi dolgozó számára rendszeres, havi munkaértekezlet keretében tájékoztatás, információcsere, jogszabály értelmezés, új ismeretek átadása történik. Esetmegbeszélések, esetkonferenciák, kommunikációs és konfliktuskezelő saját szervezésű programjaink is munkatársaink épülését szolgálják.

Szükséges a rendszeres és alkalomszerű esetmegbeszélések rendszerét kialakítani, hogy egyfelől a már megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, másfelől az esetek várható következményeire való felkészüléssel a dolgozók növeljék egyéni szakmai tudatosságukat és formálják egységes nevelői stílusukat.

Ugyancsak törekedni kell a szakmai munka és a nevelők lélektani támogatását jelentő szupervízió lehetőségének megteremtésére is.

A szakmai személyiség erősítése és tudatosodása, az önreflexió fejlődése segíti a személyiség karbantartását, és védelmet nyújt a nagy érzelmi megterhelések ellensúlyozására, a kiegészítés megelőzése érdekében. Ha a dolgozók kiegyensúlyozottak, ez javítja a gyermekotthon légkörét, a gyermekekkel való kapcsolatot.

A gondozottakat nevelő-gondozó szakdolgozóktól elvárt érzelmi intelligencián alapuló kompetenciák:

- segítő szakmai szereppel való azonosulás,
- önismeret: erőseink reális felismerése, gyengeségeink vállalása,
- éntudatosság, saját érzéseink adekvát kifejezési készsége,
- erős akaratereő, tettekkészség,
- önállóság,
- lelkiismeretesség,
- önbecsülés,
- mások megbecsülése,
- társas felelősségtudat,
- empátia,
- másság elfogadása,
- jó kapcsolatépítő készség,
- fejlett kommunikáció,
- együttműködés képessége,
- következetesség,
- rugalmasság,
- realitásérzék,

- problémamegoldó készség,
- stressztűrő képesség,
- türelmesség,
- saját indulataink kezelésének képessége,
- konfliktuskezelés képessége,
- intenzív munkavégzés képessége,
- érzelmi érettség,
- kreativitás,
- humorérzék,
- optimista életszemlélet,
- öröm átélésének képessége, örülni tudás.

11. Feltételek

11.1. Tárgyi feltételek

A Mandulafa Gyermekotthon épülete középkori eredetű. Török mecsettől kezdve, katolikus kápolnáig, kádárműhelyig és lánynevelő intézetig sok minden működött benne. Az évszázadok során többször lebontották, újjáépítették, átépítették, hozzátoldottak. A Gyermekotthon 1961 óta működik itt, de az épületet azóta többször is átépítették. Építészeti szerkezetének egységesebbé tétele - TIOP pályázat keretén belüli felújítással - 2015 májusára készült el, így praktikusabb, a gyermekotthon igényeinek jobban megfelelő képet mutat, és minden szempontból korszerűsödött. A városi szolgáltatások igénybe vehetők, könnyen elérhetők: programokon való részvétel, szabadidős tevékenységek széles köre valósítható meg a gondozottak számára. A gyermekotthon felszereltsége jó, bútorzatban, műszaki eszközökben és állagukban is megfelelnek a „kor elvárásainak”.

11.2. Személyi feltételek

A szakmai egység munkatársai:

- szakmai egység vezető/gyermekotthon vezető,
- nevelők,
- pszichológus,
- fejlesztő pedagógus,
- gyermekvédelmi ügyintéző,
- gyermekvédelmi asszisztensek,
- gyermekfelügyelők

- kisgyermeknevelők
- gazdasági nővér
- tejkonyha vezető
- technikai dolgozók.

11.3. Egyéni gondozási-nevelési tervek

A nevelésbe vétel esetén minden esetben ki kell tölteni. A kérdőív célja, hogy a napi feladatokat lépésről lépésre meghatározva segítse a gyermek gondozását, nevelését ellátó személyt a feladatok ellátásában. Ez az adatlap a gyermek egyéni szükségleteit tartalmazza. Tartalmazza továbbá az adatlap a napi szokásokat, egyéni igényeket, a gyermek egyedi szokásait, szeretett vagy elutasított dolgait, mindenféle vele kapcsolatos jellemzőt. Egészségügyi állapotát, valamint ezzel kapcsolatos speciális szükségleteit és a kapcsolattartással összefüggő feladatokat, rokoni, baráti kapcsolatokat, stb. Az adatlap előnye, hogy megfogalmazhatók rajta a jövőbeli tervek és annak ütemezési időpontjai. Kitöltését a gyermek nevelője végzi a gyermekvédelmi gyámmal, a gyermekkel és a szakmai egység vezetővel közösen, szükség szerint a fejlesztő pedagógus, pszichológus bevonásával. Az adatlap vezetését a szakmai egység vezetője folyamatosan, az intézményvezető helyettes negyedévente ellenőrzi.

11.4. Felvétel az otthonba

A lakóegységek befogadják a gyámhatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermeket, ha a határozatban gondozási helyként a gyermekotthon van kijelölve. A lakóegység nevelője a befogadással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét a gondozott felé szóbeli tájékoztatás formájában teljesíti.

Kapcsolódó feladatok:

- az érkező gyermek felkészítése,
- a gyermekközösség felkészítése,
- megfelelő elhelyezés biztosítása,
- a gyermek, illetve a szülők tájékoztatása az ellátás tartalmáról, feltételeiről, illetve az azzal kapcsolatos nyilvántartásokról,
- a gyermek megismerése, szükségleteinek feltérképezése.

Alkalmazható módszerek:

- beszélgetés,
- megfigyelés,

- dokumentáció elemzése,
- szakvizsgálatok elemzése,
- családdal való beszélgetések,
- információk gyűjtése,

11.5. Elbocsátás az otthonból

A gyermeket/fiatalt fel kell készíteni az otthonból való eltávozásra, és ezt a változást a gyermekközösségben is tudatosítani kell.

Utógondozás

A nagykorúvá vált gyermek nevelésének megszűnését követően a fiatal felnőtt családjába való sikeres visszailleszkedését, illetve önálló életének megkezdését utógondozás keretében kell segíteni. A volt gondozott fiatal felnőtt utógondozását a gyámhatóság határozata alapján az intézményvezető javaslatára kirendelt szakember látja el.

II. Ellátási helyek

Az V. számú Szakmai Egység ellátási helyei azonos telephelyen, 7621 Pécs, Megye utca 24., található.

Ellátási helyek:

- 1-es csoport/lakóegység – koeducált csoport
- 2-es csoport/lakóegység – fiú csoport
- 3-as csoport/lakóegység – leány csoport
- 4-es csoport/lakóegység – koruk miatt különleges szükségletű csoport

A gyermekvédelmi szolgáltatás és az engedélyezett férőhelyek száma:

1. Gyermekotthonban biztosított otthont nyújtó ellátás
2. Gyermekotthonban biztosított gyermekvédelmi különleges ellátás
3. Gyermekotthonban biztosított utógondozói ellátás
4. Férőhelyek száma: 44 fő

1. Az ellátási szervezet felépítése

A **Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye V. sz. Szakmai Egysége** egy szervezeti egységet alkot. A szervezeti egység keretein belül a szükségleteknek megfelelően három, alapvetően normál szükségletű gyermekek elhelyezésére szolgáló, de különleges szükségletű gyermekek

integrált elhelyezésére is engedéllyel rendelkező csoportban, és egy, a koruk miatt különleges szükségletű csoportban biztosítjuk az állami gondoskodásba kerülő gyermekek teljeskörű ellátását. A szervezeti egységben folyó szakmai munkát az otthonot nyújtó ellátásért felelős szakmai egység vezető irányítja, koordinálja.

2. A Gyermekotthon adottságai

2.1. A Gyermekotthon környezete, jellemzői

A Mandulafa Gyermekotthon Pécs, Pécs belvárosában, központi részen helyezkedik el.

Az épület előnye, hogy nincs két egyforma lakóegység, vagyis az uniformizáltság veszélye nem fenyeget. Így építészeti is arra ösztönöz, hogy minden lakóegység sajátos, egyedi arculatot alakítson ki belső tereiben. Az egyes lakóegységek viszonylag jól elszeparáltak, ugyanakkor a közösségi terek a funkcióknak megfelelően jól kialakítottak.

Az épületen belül belső udvar található, ahol játszótér, kosárlabda pálya és szabadtéri sporteszközök találhatóak. Az épületen belül sportszoba is helyet kapott, ahol futópálya, szobabicikli, és egyéb sportolási eszközök vannak, melyeket a gondozottak a téli, hidegebb időszakban használnak.

Az intézmény rendelkezik könyvtár helyiséggel, ahol a gondozottak szabadidejüket tölthetik, illetve kapcsolattartási helyiségként is funkcionál. Itt zajlanak a művészetterápiás foglalkozások, fejlesztőpedagógusi foglalkozások, illetve az itt található két asztali számítógép is lehetőséget biztosít a szabadidő hasznos eltöltésére.

2.2. A Gyermekotthon tárgyi feltételei

A tárgyi feltételek szempontjából minden csoport arra törekszik, hogy otthonossá tegye a gyermekek életét.

Az 1-es lakóegységben konyha étkezővel, mosókonyha, nevelői szoba, 6 hálószoza (2 és 3 ágyasak), fürdők (külön fiú-lány) és társalgó található.

A 2-es csoportban nevelői szoba tusolóval, 4 hálószoza (2-3-4 ágyasak), kamra, konyha, nappali étkezővel, fürdők találhatóak.

A 3-as csoportban egy nevelői szoba tusolóval, vegyi raktár, élelmiszer raktár, 4 hálószoza (2-3-4 ágyasak), társalgó étkezővel, konyha, mosókonyha áll rendelkezésre.

A 4-es csoportban nevelői szoba, kapcsolattartó szoba, csoportszoza (a megfelelő számú kiságygal), konyha, raktár helyiség található. A csoport előtt kis terasz van kialakítva, ahol levegőzni szoktak a csecsemők. Ezen kívül egy udvari rész is el van különítve a számukra, ahol játékok és homokozó található.

Minden csoport rendelkezik számítógépekkel, lapképernyős televízióval, különböző, a gondozottak

életkorának megfelelő társas- és egyéb játékokkal.

A napi főzés, étkezés a lakóegységekben önállóan történik. A gondozottak életét közvetlenül szolgáló anyagok és eszközök tárolása a lakóegységekben lévő szekrényekben, hűtőszekrényekben és éléskamrában történik.

Egy lakóegységben legfeljebb 12 fő helyezhető el tartósan. Kivétel ez alól a különleges csoport, mely egyidejűleg legfeljebb 8 fő három éven aluli gyermeket fogadhat be.

Csoportkialakítási elvek:

- Koedukált, fiú és leány csoportok kialakítása.
- Lehetőség szerint a testvérek azonos lakóegységbe kerülnek.
- A 10 éven aluli gyermekek számára védettebb közeg biztosítása.
- A gyermek személyes használati tárgyait és ruházatát a csoport lakóterében, társaiétól elkülönítetten helyezük el.

Csoportgazdálkodás keretében történik a családi lakóegységekben a növendékek teljeskörű ellátása, gondozása.

- A bevásárlást a nevelők a gyermekekkel közösen végzik. Fontos, hogy a gyermekek tisztában legyenek a mindennapi ellátásukhoz szükséges dolgok árával, fellelhetőségével. Ilyenkor a nevelők igyekeznek a gyermekeknek megtanítani a jó pénzbeosztást, illetve a takarékoskosságot. Ha a gyermek valami pluszt szeretne, vagy drágább, más minőségű ruhát, mint amit az ellátmány megenged, akkor zsebpénzéből hozzájárulhat a kért áru megvásárlásához. Fontosnak gondoljuk, hogy a gyermekek megtanulják, hogy az olcsó termék is lehet olyan jó, mint a jóval drágább, márkásabb termékek.
- A gondozottaknak lehetősége van bekapcsolódni az ételek elkészítésébe, ami gyermekfelügyelők segítségével történik. Ezen főzések alkalmával a gyermekek saját kedvencüket készíthetik el. Ezt a lehetőséget a gyermekek többnyire születésnapok, névnapok, nagyobb ünnepek alkalmával mindig szívesen veszik, de gyakran hétköznapiakon is részt vesznek az éppen aktuális meleg vacsora elkészítésében.
- Bekerüléskor minden gyermek saját, zárható szekrényt kap, melyben elhelyezheti személyes, számára fontos tárgyait, értékeit. Ezek a tárgyak, emlékek nagyon fontosak számukra, hiszen ezek többnyire családjukhoz kötődnek.
- A gyermekek és felnőttek együttes munkával tartják rendben környezetüket. Együtt takarítanak, mosnak, porszívóznak. Mindent, ami a lakókörnyezet tisztántartásához szükséges, együtt végeznek. Nagyon fontos a felnőttek példamutatása a takarításban, a dolgok rendben tartásában. A felnőtt gazdája a csoportnak, fontos, hogy ne menjen el a

különböző hiányosságok, problémák mellett, ne nézze el a koszt, vegye észre, ha valami technikai eszköz meghibásodik. Ha a nevelők gazdának érzik magukat, akkor ezt a mintát a gyermekek is elsajátítják, és sokkal jobban meg tudják becsülni környezetüket, saját és a közösen használt tárgyaikat, fejlődik bennük az értéktudat.

Egyéni arculat, és az egyéniség építése

Törekszünk arra, hogy minden gondozottnak legyen egy személyes tere, ahova kитеheti személyes tárgyait (polc, íróasztal, vitrin, stb.), ahova félrevonulhat, ahol nyugodtan pihenhet. Arra neveljük a gyermekeket, hogy egymás személyes tereit tartsák tiszteletben, egymás dolgaihoz ne nyúljanak. Amikor a nevelő szekrényrendet ellenőriz, mindig legyen jelen a gyermek, ne érezze úgy, hogy nélküle bárki belenyúlhat a szekrényébe, még ha az illető felnőtt is.

Minden gyermeknél az egyéniséget figyelembe vesszük, nem helyes gyakorlat az uniformizálás. Lehetőséget adunk a növendékeknek egyéni elképzeléseik megvalósításához. A növendékek egyéni elképzeléseinek megvalósításához segítsük elő kreativitásuk fejlődését. Ha egyéniségük építését figyelembe vesszük, akkor a személyes tárgyaikhoz való viszonyuk is javulni fog, jobban megbecsülik azokat, és jobban vigyáznak rá. Így a magántulajdon védelme (saját és másiké) értékelése, megbecsülése is fejlődni fog, és így felnőve az anyagi javak tékozlását elkerülhetjük. Nem csak a saját egyéniség alakítására, hanem a másik egyéniségének elfogadására, tiszteletben tartására is nevelni kell.

Névnapok, születésnapok megünneplése

Mind a születésnappal, mind a névnapal a gyermek pusztá létezésének értékét ünnepeljük, jó vagy rossz tulajdonságaitól függetlenül.

Az ellátmányból a lakóegységek a gyermek tiszteletére névnap, születésnap ebédet vagy vacsorát biztosítanak, mely alkalommal társaikkal együtt közösen ünneplik meg, és köszöntik fel az ünnepeltet. Ilyenkor kis ajándékot is kapnak a gyermekek.

Tanulásegítés

Az iskolai előmenetel, a tanulás sikeressége rendkívül fontos a gondozottak életében. A gyermekek későbbi sorsa nagymértékben függ attól, hogy a tanulásban meddig tudtak előrejutni, milyen szakmát, hivatást, végzettséget sikerül megszerezniük. A rendszeres napi tanulás ugyanakkor arra is nevel, hogy kialakuljon életükben egy kötelességtudat, egy rendszeresség, kitartás, ami elengedhetetlen feltétele a későbbi munkavégzésüknek.

A napi tanóra megtartása a lakóegységek életében rendkívül fontos nevelési feladat, mind a gyermekfelügyelők, mind a nevelők számára.

A tanóra ideje alatt mind a nevelők, mind a gyermekfelügyelők leülnek egyenként a gyermekek mellé és tanulnak velük, számon kérik őket. Ha pedig valamelyik gyermeknek netán nincs mit tanulnia valamilyen ok folytán, akkor leülnek vele beszélgetni, abban az esetben, ha van elég felnőtt, aki ezzel egy időben a tanulókkal foglalkozik. Megbeszéljük vele az aktuális problémákat, vagy adnak neki valamilyen szellemi feladatot, könyvet, mellyel lefoglalhatja magát, vagy éppen beszélgetnek vele a világ dolgairól, tudományról, erkölcsről, stb, hogy tájékozottak legyenek és el tudjanak igazodni a világban.

Ha a gyermeknek nagyon nagy a lemaradása, illetve olyan tantárgyat tanul, ahol szükséges a különleges szakértelem, akkor a lakóegység vezető nevelők a fejlesztő pedagógus segítségét kérik. A tanóra alatt biztosítjuk a csendet. Aki már végzett a leckével, az valamivel csendesen elfoglalja magát, hogy ne zavarja a többieket.

2.3. Különleges szükségletű, 0-3 év közötti csecsemőket és kisgyermeket ellátó gyermekotthoni csoport/lakóegység

Otthont nyújtó ellátást biztosít 8 férőhelyen az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek számára. A különleges lakóegység befogadja a kora miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 év alatti, illetve tartósan beteg vagy fogyatékos kisgyermeket.

A koruk miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 éven aluli gyermekek részére különleges ellátást biztosító lakóegységünkben kiemelten kezeljük a családdal való kapcsolattartást, amit egyénre szabottan, a gyermek napirendjéhez igazítva igyekszünk kivitelezni. A kapcsolattartás az erre a célra kialakított látogató szobában valósul meg, de lehetőség van a gyermekkel rövid sétára, játékokra is az intézmény udvarában. A rendszeresen látogató szülők bekapcsolódhatnak gyermekük gondozásába is: szakembereink igyekeznek mintát nyújtani a helyes gondozási-nevelési folyamatok elsajátításában.

Igyekszünk dokumentálni a kisgyermek életének minden apró momentumát, melyet távozáskor fejlődési napló és cd lemezek formájában adunk át, remélve, hogy a későbbiekben ezek hasznosnak bizonyulnak majd a gyermek identitásának alakulásában, sorsának feldolgozásában.

Tudatosan igyekszünk a hospitalizációs ártalmakat csökkenteni, jelentősen visszaszorítani.

2.4. Célok

A nevelés célja, hogy a gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék és

képessé váljon vérszerinti családjába és a társadalomba való beilleszkedésre.

Ezért fontos:

- a testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődés zavartalan biztosítása és fejlesztése,
- elfogadható, társadalmi normáknak megfelelő magatartás kialakítása,
- a gyermek képességeinek megfelelő tanulmányi előmenetel támogatása,
- pályaválasztás segítése,
- a szabadidő értékes eltöltése, érdekes, különleges programok szervezésével, új tevékenységformák kipróbálásával,
- a családkapcsolatok segítése, fenntartása, a családba visszakerülés támogatása,
- megfelelő pénzkezelés megtanítása,
- külső kapcsolatok bővítése, annak érdekében, hogy a környezet elfogadóbbá váljon a gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő fiatalokkal, valamint hogy neveltjeink mind több ismerősre, barátra tegyenek szert,
- utógondozás, önálló életre nevelés,
- a családjukból kiemelt, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő gyermekek számára életkoruknak, egészségi- és személyiség állapotuknak megfelelő nevelést, gondozást, képességüknek megfelelő fejlesztést, iskoláztatást nyújtunk,
- gyermekotthonunkban elhelyezett gyermekeket, fiatalokat felkészítjük az egyéni, személyre szabott célok elérésére, az önálló életvezetésre, a családi életre, tanulmányaik sikeres befejezésére, szakmaszerzésre, elő-takarékosságra,
- a gyermek képességeinek megfelelő tanulmányi előmenetel támogatása,
- pályaválasztás segítése.

Képessé tegyük őket:

- a megfelelő önismeretre, önbecsülésre;
- alapvető emberi normák megismerésére, elsajátítására és azok tiszteletben tartására;
- az egyéni és közösségi toleranciára;
- a pozitív értékrend megismerésére és elfogadására;
- a felelősségvállalásra;
- konfliktustűrésre és azok kezelésére;
- a döntéshozatalra és a tudatos életszervezésre;
- a kulturált viselkedés szabályainak betartására, megfelelő szintű kommunikációra;
- a társas kapcsolatok létesítésére,
- a megfontolt, felelősségteljes párválasztásra;

- háztartási ismeretek, praktikák elsajátítására, gyakorlására, önálló végzésére;
- zsebpénzzel való helyes gazdálkodásra, takarékosagra;
- az egészségkárosító szerektől való tartózkodásra.

3. Alapelvek

Elfogadás elve: A gyermek személyisége, életútja, öröklött adottságai által meghatározott. A gyermek elfogadása ezekkel együtt történik, és nem az elvárásoknak való megfelelése alapján.

Szakmai igényesség elve: A gyermekvédelmi munkában való részvétel hivatástudatot feltételez. E hivatástudat hiányában is végezhető hatékony munka, ha az megfelelő szakmai felkészültséggel, és e felkészültségnek megfelelő tevékenységgel párosul. Az elvárás nem a hivatástudat, hanem a szakmai elvárások szerinti folyamatos megújulásra kész munkavégzés.

Kooperáció elve: A gyermekvédelmi szakellátás (mint feladat és tevékenység) jellemzője, elvárásként és tényként az együttműködés. Az egyes területek képviselői összehangoltan, a kompetenciák tiszteletben tartásával, az információáramlás biztosításával, a célt szem előtt tartva végzik feladatukat. Az együttműködés, melynek intézményen belül a közösségi formációkhoz hasonló jellemzőket kell mutatnia, kiterjed a társintézményekre is, különös tekintettel az alapellátásra.

Felelősség elve: A felelősség minőségében minden szakember esetében azonos (feladata vonatkozásában). Több vagy kevesebb felelősség megkülönböztethető, kisebb vagy nagyobb nem. A döntések és a végrehajtásukat szolgáló tevékenység vezérmotívuma a saját gyermekért való felelősség analógiája: „*Hogyan döntenék, ha saját gyermekem lenne érintett?*”.

Bizalom elve: A munkatársak közötti kapcsolatokat a bizalom jellemezze, megteremtve azt a munkahelyi kultúrát, amely elősegíti a jó munkahelyi közérzet kialakulását, és teret ad az önálló, kreatív, felelős munkavégzésnek.

4. Feladatok

A Gyermekotthon kapcsolatot tart a gondozott gyermek oktatását, szakképzését végző nevelési-
oktatási intézménnyel, továbbá a szakmai gyakorlatát, illetve foglalkoztatását biztosító
munkahellyel, valamint a munkanélkülieket támogató munkaügyi központtal, és ennek keretében

- fogadóórákon, szülői értekezleteken tájékozódnak a gondozott gyermek iskolai előmeneteléről,
- érdeklődnek a munkahelyen a beilleszkedéséről, munkavégzéséről,
- rendszeresen tájékozódnak a munkaügyi központban a munka- és az átképzési lehetőségekről.

A nevelők-gondozók a gyermeket az önálló életvitelre, a családi háztartás vezetésére történő felkészítése érdekében életkorának megfelelően bevonják

- a háztartási teendők végzésébe,
- a családi gazdálkodás megtervezésébe,
- a pénzkezelésbe.

Az Intézmény biztosítja annak a lehetőségét, hogy a gyermek véleményt nyilváníthasson a számára nyújtott ellátásról és nevelésről, illetve a személyét érintő ügyekről, továbbá gondoskodik arról, hogy a gyermek véleményét a gondozás, nevelés során - korára, fejlettségi szintjére tekintettel - figyelembe vegyék.

A gondozás, nevelés során figyelembe vesszük a gyermek szülőjének (törvényes képviselőjének) a gyermek személyét és ellátását érintő véleményét.

Lehetővé tesszük, hogy a gyermek szabadon gyakorolhassa vallását, továbbá vallásoktatáson vehessen részt. Elősegítjük, hogy a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermek megőrizhesse kisebbségi önazonosságát, ápolhassa hagyományait, hozzájuthasson a kisebbségi kulturális értékekhez.

4.1 Külső kapcsolati rendszer

A külső kapcsolatokra is - a jellegéből adódó eltérésekkel - irányadóak a fentiekben megfogalmazottak. Itt meghatározó a szakmai felkészültség, és különösen a hatóságok irányában a jogszabályok ismerete és végrehajtása. Az emberi kapcsolatok ápolása ezzel párhuzamosan és ennek alárendelve történjen. Világosan fogalmazva: A jó kapcsolat alapja az legyen, hogy a szakember jól végzi munkáját és ezért elismerik... és fordítva.

Elengedhetetlen a jó szakmai és emberi együttműködés a gyermekvédelem szereplőivel, ugyanakkor azon állami, önkormányzati és civil szervezetekkel is, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak a gyermekvédelmi feladatok ellátásához. Különösen a vármegyében szakellátási feladatokat ellátó intézmények és civil szervezetek, a rendőrség, fiatalkorúak ügyészsége, bíróság, oktatási intézmények, a települési önkormányzatok jegyzői.

Ennek formái:

- Közös szakmai programok - esetmegbeszélés, szakmai műhely, konferencia, képzés.

- Gyámhatóságokkal, szakellátási feladatot ellátó más intézményekkel és alapellátással szakmai műhely.
- Szakellátási feladatot ellátó más intézményekkel és az alapellátással ezen kívüli közös gyermekprogramok - gyermeknap, üdülés, színház és mozi látogatás, egyéb kulturális és szórakoztató programok szervezése.
- Oktatási intézmények: élő kapcsolat fenntartása az ifjúságvédelmi felelőssel, pedagógus továbbképzésen való megjelenés, szakmai fórumokon való részvétel.

Az Intézmény külső kapcsolatai, partnerei:

- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Baranya Vármegyei Kirendeltsége,
- Járási Hivatalok Gyámügyi Osztályai,
- Baranya Vármegyei Kormányhivatal illetékes főosztálya,
- Családsegítő Szolgálatok,
- Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet,
- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Baranya Vármegyei Kirendeltsége
- Családok átmeneti otthonai,
- Általános iskolák,
- Szakiskolák, szakmunkásképző intézmények,
- Szakközépiskolák, gimnáziumok,
- Bölcsődék, óvodák,
- Egyetemek és gyermekvédelmi szakképző intézmények,
- Egészségügyi intézmények, kórházak, klinikák,
- Védőnői hálózat,
- Rendőrség,
- Művelődési intézmények,
- Egyházak,
- Önkéntesek,
- Csontváry Képzőművészeti Stúdió,
- Egyesületek, alapítványok, társadalmi szervezetek.

5. Alkalmazott módszerek, jó gyakorlatok

5.1. Művészetterápia

A gyermekotthonban a művészetterápia komoly, több évtizedes múlttal rendelkezik.

A művészet több okból is gyógyít. A nagy érzelmek és belső energiák befektetése az alkotásba a művelője számára értéket ad művészetének, és viszont, a művészi kifejezés mélysége és hitelessége növeli a mű készítőjének önbizalmát. A művészet a társadalmilag elfogadhatatlan készítmények és fantáziák biztonságos formában való levezetésére kínál megoldást, azokat elfogadhatóvá teszi, és nem utolsósorban a mű készítője számára megkönnyebbülés lehetőségét biztosítja.

5.2. Fejlesztőpedagógiai diagnosztikai és terápiás feladatok

A nevelésbe vett gyermek képességeit először fel kell mérni, hogy tanulási nehézségeik mögött valójában rész-képesség-zavar, figyelemzavar, illetve rossz tanulási stratégiák állnak-e. Fontos a helyes, szakszerű pedagógiai diagnózis felállítása, illetve hogy ezeket a problémákat ne csak a fejlesztőpedagógus ismerje, hanem a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakember legalább alapszinten értse.

A fejlesztőpedagógus elsősorban motivációs rendszert épít ki, hogy a tanulónak legyen mibe kapaszkodnia, lássa maga előtt a kisebb-nagyobb célokat. Rendszeres foglalkozásokon, kötött időpontokban segít a tananyag feldolgozásában. A tanórák meghatározott szisztéma köré szerveződnek tananyag-választás, súlypontozás, feldolgozási sorrend szempontjából. Minden részlettel a növendék adottságaira, képességeire épít. A különösen tanórák rendjéhez igazodni nem tudó gyermekeket az egyéni tanrend keretein belül lehet eredményesen segíteni egyéni foglalkozással az alapfokú oktatásban. Személyes sikereik - fejlesztőpedagógusi támogatással - így jobban látszanak, és ez jó hatással van tanulási kedvükre. Egyéni tanrendes tanuló esetén is a különböző tantárgyakból először felmérést kell végezni, hogy milyen szinten áll a gyermek, milyen igénye van, mire van szüksége a lemaradások pótlása érdekében. Itt is egyénre szóló felzárkóztatási, osztályozó vizsgára való felkészítési tervet kell összeállítani.

A sikeresség szempontjából elengedhetetlen, hogy ezeken a foglalkozásokon kívül a gyermekek személyiségfejlesztése más területeken is párhuzamosan folyjon, és a pozitív megerősítések (a megérdemelt munkáért) ne maradjanak el.

5.3. Belső tanoda

Tanítási időszakban délelőtt valamilyen ok folytán az iskolai oktatástól távol maradók (egyéni tanrenddel rendelkező, esti-illetve délutáni iskolás, délután szakmai gyakorlatra járó, iskolakerülő, valamint betegség miatt az otthonban tartózkodó, nem tanköteles) növendékek számára belső tanodát működtetünk. A tanoda részben az iskolai tanulást pótló egyéni, illetve kiscsoportos tanulás, részben szociális készségfejlesztő, magatartásformáló, közösség és személyiségfejlesztő feladatokat vállal fel. A tanoda elsődleges célja az ún. életre tanítás, másodlagos célja pedig a lexikális tananyag

átadása. Így betekintést nyerhetünk az iskolai tankötelezettség nem teljesítésének okaira, melyeket irányított beszélgetésekkel, könnyed élményjátékokkal korrigálhatunk.

6. Kulturális és szabadidős lehetőségek

6.1. Könyvtár

A gyermekotthon könyvtára egy többfunkciójú kulturális és szabadidős tevékenységek végzésére alkalmas helyiségben lett kialakítva. A könyvtárhasználat mellett filmnézésre, számítógépezésre, internetezésre, rajzsakkörre, egyéb kézműves foglalkozásokra, kulturális programokra, társasjátékokra, aerobik edzésekre van lehetőség ebben a helyiségben.

6.2. Színházi, zenei, kulturális programok

Gyermekeink nagy előszeretettel látogatják a színházi előadásokat, szabad és fedett téri koncerteket, városi eseményeket, melyeken a részvételt szervezett formában, nevelői kísérettel biztosítjuk számukra.

6.3. Drogprevenációs és bűnmegelőzési programok

A rendőrség bűnmegelőzési osztályának segítségével bűnmegelőzési, drogprevenációs programokat szervezünk a növendékek számára. Ezekon kívül további programok megvalósítására is lehetőség nyílik a rendőrséggel szoros együttműködés keretein belül.

6.4. Táborozások

A gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében nagy szükség van a nyári táborozásokra, kirándulásokra, cseréüdültetésre, mely személyiségük fejlődését nagymértékben elősegíti, továbbá hozzájárul az élményszerzéshez is.

6.5. Szabadidős lehetőségek

A gyermekeknek igyekszünk évszaknak megfelelő programokat szervezni. Iskolaidőben, jó idő esetén kirándulunk a közeli erdőkben. Nagyon fontosnak tartjuk azt, hogy növendékeinkben kialakuljon a természet szeretete.

A gyermekek a nyári szünetben a városi fürdőben strandolhatnak, úszhatnak. Az úszási lehetőséggel télen is élhetnek a fedett részen. Szintén télen a műjégpályára járunk korcsolyázni. Hétvégeken, illetve az esti órákban a focizás, kosárlabdázás a gyermekek rendszeres és nagyon kedvelt szabadtéri elfoglaltsága.

Tavasszal, amikor elkezdődik a jó idő, szabadtéri pingpongasztalt állítunk fel, ami egészen késő ősziig szintén a kulturált együttlétre biztosít lehetőséget, és nagyon kedvelt elfoglaltság a gyermekek számára. A gyermekotthon udvarán a kisebb gyermekek számára játszótér áll rendelkezésre.

Úgy gondoljuk, hogy nagyon fontos a gyermekek számára megfelelő és igényes kulturális és szabadidős tevékenységeket biztosítani, mivel ezáltal látókörük tágul és ezzel új lehetőségeket, új, számukra is pozitív élményeket tudunk biztosítani.

6.6. Sport, testedzés lehetőségei

A gyermekotthon egyrészt biztosítja külső sportszervezetekben a növendékek testedzését, másrészt sportfoglalkozásokat is szervez számukra (kondicionáló edzés, terem labdarúgás és röplabdázás, sportnap, pingpong verseny, aerobik edzés, teqball, stb.). Részt vesz más intézményekkel és szervezetekkel közös sportesemények megrendezésében. A sportolás értékes külső kapcsolatokhoz is juttathatja a növendékeket. A testmozgás a fejlesztőpedagógiai tevékenység egyik területe.

Olyan célokat tűzünk ki magunk elé, melyek megvalósulása kielégítheti a gyermekotthonban élő gyermekek egyedi igényeinek sportra vonatkozó részét, és ezáltal eszközként épülhet be az otthonban zajló pedagógiai folyamatok rendszerébe.

7. Vallásgyakorlás, nemzeti és etnikai nevelés

7.1. Szabad vallásgyakorlás

A gyermekvédelmi törvény előírja, hogy a gyermek nevelése és oktatása során vegyék figyelembe vallási hovatartozását. A gyermekotthon feladatai között előírja, hogy elő kell segíteni a gyermek vallási vagy lelkiismereti meggyőződésének szabad megválasztását, kinyilvánítását, gyakorlását, hit- és vallásoktatásban való részvételét.

A gyermekotthon életében jelen van a hit, a vallás, lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy ezt szabadon megismerhessék.

7.2. Nemzeti nevelés

A gyermekotthonban élő gondozottakban tudatosítani kell, hogy magyar állampolgárok, egy nagy múltú ország, nemzet tagjai. Nemcsak az a fontos, hogy őket megismertessük hazánk kulturális, szellemi, történelmi és természeti értékeivel, hanem a nevelés során ezek érzelmi elfogadtatására is törekedni kell. Cél, hogy szeressék hazájukat, népüket, a nemzet hagyományait, múltját büszkén és bátran képviseljék. Fontosnak tartjuk, hogy nemzeti ünnepeken a városi rendezvényekre elvigyük őket szervezett formában.

7.3. Nemzetiségi és etnikai kisebbségi nevelés

Az etnikai nevelés terén nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a roma származású gyermekek elfogadják etnikai hovatartozásukat, felnőve vállalni tudják származásukat. Biztosítjuk az etnikai nevelést, az etnikai kultúra megismerését, arra igyekezzük nevelni növendékeinket, hogy a társadalmi előítéletek ellenére is büszkén vállalják etnikai hovatartozásukat.

8. Jutalmazás, büntetés elvei

8.1. Jutalmazás elvei

A nevelt gyermekek és az utógondozói ellátott fiatal felnőttek is többféle jutalomban részesülhetnek: szóbeli-írásbeli dicséret, ajándék, rendkívüli kimenő/zsebpénz, belépőjegy szórakoztató műsorokra, rendezvényekre, jutalomtáborozás, jutalomutazás, stb.

Elismerést kaphat elért tanulmányi eredménye, csoportjában, illetve az intézmény területén végzett munkája, szorgalma, sporteredménye, társai felé történő kiemelkedő segítségnyújtása stb. alapján. A lakóegység, illetve a gyermekotthon összes gyermeke előtti dicséretnek különleges jelentősége van. Következésképpen jutalmazunk, büntetünk nem csak szavainkkal, hanem metakommunikáció útján is. Jó, ha erre tudatosan is odafigyelünk és elsősorban jutalmazunk, megerősítünk, támogatunk.

8.2. Büntetés elvei

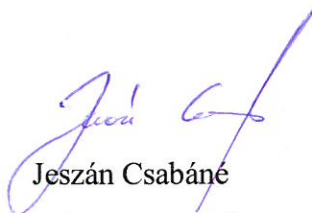
Amennyiben valamelyik gondozott elfogadhatatlan magatartást tanúsít, a rendet megbontja, illetve kötelességeit nem teljesíti, másokkal szemben agresszíven viselkedik, büntetésben részesül. A szabályszegés kivizsgálása elsősorban a lakóegység vezető nevelő feladata, melyhez segítséget nyújt az ott dolgozó gyermekfelügyelő is. Az ő feladatuk a büntetés kiszabása is, amely nem kötelező, hanem mint lehetőség merül fel. Első esetben ne büntetést adjunk, hanem egy négy szemközti beszélgetéssel hassunk a gyerekekre. Amennyiben elfogadhatatlan cselekedetei visszatérőek, úgy sor kerülhet a büntetés kiszabására is. A kivizsgálás során meghallgatjuk és figyelembe vesszük a büntetendő növendék magyarázatát is. A kivizsgálásról készüljön pár soros emlékeztető is. Ezt enyhébb esetekben elég a lakóegységek eseménynaplójában rögzíteni. Súlyosabb esetekben jegyzőkönyv formájában kerüljön be a vizsgálat eredménye a gondozott személyi anyagába. A felelősségre vonás során egyben sor kerül egy segítő célzatú beszélgetésre is, hogy rögtön tudatosuljon a gondozottban cselekményének súlya és annak következménye. A büntetés időben ne maradjon el nagyon a cselekménytől, lehetőleg közvetlenül kövesse azt. A büntetés nagyságát tekintve azt szükséges mérlegelni, hogy milyen büntetésforma az, amelyik az adott növendék számára az adott cselekményt tekintve se túl szigorú, se túl enyhe. A büntetés kiszabásában a nevelőknek következetesnek kell lenniük, mert ellenkező esetben, ha egy bizonyos

normaszegés időnként büntetést von maga után, máskor meg nem, vagy az egyik nevelő elmarasztalja, a másik pedig nem, akkor a növendék nem tudja eldönteni, hogy mikor lépi át a határt és szeg szabályt. A büntetést kiszabó igyekezzen jó érzelmi kapcsolatot kialakítani a gyermekekkel, hogy a növendékek megérezzék, hogy a büntetés valójában az ő érdeküket, az ő nevelésüket szolgálja. A büntetés nem lehet öncélú, nem lehet kollektív, nem lehet megszegyenítő, nem sértheti a növendék alapvető emberi jogait. Ezért nem alkalmazható testi fenytítés, lelki megalázás, kulturális és sport tevékenységtől való eltiltás.

III. Mellékletek

- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend

Pécs, 2023. március 08.

Jeszán Csabáné
intézményvezető

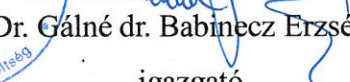

Vörös Szilvia
szakmai egység vezető

A szakmai programot a mellékletekkel együtt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság képviselőjében... BANIK-176-9/2023.....számon jóváhagytam.

Pécs, 2023. 03. 31......

Dr. Gálné dr. Babinecz Erzsébet
igazgató

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Baranya Vármegyei Kirendeltsége